

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 369/2013-49

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť PhDr. O. S., zastúpeného advokátkou doc. JUDr. Máriou Srebalovou, PhD., Advokátska kancelária, Námestie hraničiarov 9, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 32 C 286/04, Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 4/05, Okresného súdu Pezinok v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 4 C 222/08 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 5 C 1224/08 a Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 29/2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Pezinok v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 4 C 222/08 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 5 C 1224/08 (predtým Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 4/05) a Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 29/2012 p o r u š i l i základné právo PhDr. O. S., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo

na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 1224/08 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. PhDr. O. S. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 4 500 € (slovom štyritisícpäťsto eur), ktoré j e Okresný súd Pezinok p o v i n n ý uhradiť mu vo výške 3 500 € (slovom tritisícpäťsto eur) a Krajský súd v Bratislave vo výške 1 000 € (slovom tisíc eur), všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. PhDr. O. S. p r i z n á v a úhradu trov konania v sume 417,98 € (slovom štyristosedemnášť eur a deväťdesiatosem centov), ktorú j e Okresný súd Pezinok p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokátky doc. JUDr. Márie Srebalovej, PhD., Advokátska kancelária, Námestie hraničiarov 9, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 369/2013-10 z 26. júna 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť PhDr. O. S. (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 32 C 286/04, Okresného súdu Bratislava III (ďalej aj „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 4/05, Okresného súdu Pezinok (ďalej aj „okresný súd“) v konaní

pôvodne vedenom pod sp. zn. 4 C 222/08 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 5 C 1224/08 a Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 29/2012.

1.1 Podľa § 18b ods. 1 zákona č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“), výkon súdnictva k 1. januáru 2008 vo veci sťažovateľa prešiel z odovzdávajúceho Okresného súdu Bratislava III na nadobúdajúci Okresný súd Pezinok.

2. Z obsahu sťažnosti vyplynuli najmä úkony súdov vykonané v napadnutom konaní, ako aj tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Dňa 13. 12. 2004 podal sťažovateľ na Okresnom súde Bratislava V v Bratislave žalobu na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka proti Markíza - Slovakia spol. s r. o. v Blatnom. Spis bol prijatý pod spisovou značkou 32 C/286/2004. Následne Okresný súd Bratislava V dňa 16. 12. 2004 informoval žalobcu, že žalobu postúpil Okresnému súdu Bratislava III ako miestne príslušnému súdu. (...) Dňa 24. 07. 2008 obdržal sťažovateľ od Okresného súdu v Pezinku list spis. Zn. 4 C 222/08-73, v ktorom sťažovateľa informoval, že Okresný súd v Pezinku postupuje vec Okresnému súdu Bratislava V ako súdu miestne príslušnému. Následne spis bol vrátený Okresnému súdu v Pezinku ako vecne a miestne príslušnému. (...)

Navrhovateľ je toho názoru, že deväťročná doba konania na súdoch Slovenskej republiky skutočne nesvedčí čo len o pokuse vybaviť vec v primeranej lehote. Skutočnosť, že konanie trvá už deviaty rok je pre sťažovateľa traumou a vysokým stupňom právnej neistoty. (...) Sťažovateľ využil všetky možnosti dané právnym poriadkom Slovenskej republiky, a niet iného súdu, ktorý by chránil jeho základné právo alebo slobodu, a rovnako, že nemohol uplatniť opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. (...)

Sťažovateľ si je vedomý, že podľa zvyklosti a zverejnenej judikatúry Ústavný súd priznáva odškodnenie za prietahy v konaní len v takej výške, ako ju sám vyhodnotí. Sťažovateľ si dovoľuje upozorniť, že v tomto konkrétnom prípade ide o dlhotrvajúci stav právnej neistoty navrhovateľa, ktorý mu spôsobuje psychickú traumu, nemožnosť preukázania nápravy spôsobenej ujmy právoplatným rozhodnutím súdov po viac ako deviatich rokoch. Sťažovateľ má aj naďalej problémy s akceptáciou svojej osobnosti v okruhu známych a odbornej verejnosti pred deviatich rokov, čo vplýva aj na jeho nepriaznivý zdravotný stav. Za dlhodobé spôsobenie stavu právnej neistoty považuje za primerané aj plnenie finančnej náhrady vo výške 10 000 €. (...)

Okresný súd Bratislava V v Bratislave, Okresný súd Bratislava III v Bratislave, Okresný súd v Pezinku a Krajský súd v Bratislave svojim postupom spôsobili zbytočné prietahy v konaní zbytočným presúvaním spisu a nekonaním poškodili tak základné práva sťažovateľa. Pritom právo na ochranu osobnosti je všeobecne považované za vec, ktorá je osobitne citlivá a je spôsobilá spôsobiť psychickú traumu.“

2.1 Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„Okresný súd Bratislava V v konaní vedenom pod spis. zn. 32 C/286/2004, Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod spis. zn. 12 C 4/05, Okresný súd v Pezinku a Krajský súd v Bratislave vedený pod spis. zn. 3Co 29/2012 porušili právo PhDr. O. S., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov zaručených v čl. 48 ods. 2 Ústavy(...) a jeho práva na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...).

Ústavný súd prikazuje Krajskému súdu v Bratislave, aby v konaní vedenom pod spis. zn. 3Co 29/2012 konal bez zbytočných prietahov.

PhDr. O. S. priznáva primerané odškodné vo výške 10 000 €, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný mu vyplatiť do mesiaca od doručenia tohto nálezu.

PhDr. O. S. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť právnomu zástupcovi do jedného mesiaca od doručenia tohto nálezu.“

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: Okresný súd Pezinok, zastúpený jeho predsedom, prípisom sp. zn. Spr 3271/2013

z 21. augusta 2013 a prípisom sp. zn. Spr. 3271/2013 z 11. marca 2014, Okresný súd Bratislava III, zastúpený jeho predsedom, prípisom sp. zn. Spr. 3669/2013 z 3. decembra 2013, Krajský súd v Bratislave, zastúpený jeho predsedom, prípisom sp. zn. Spr. 3377/2013 z 9. septembra 2013 a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k uvedeným vyjadreniam súdov z 25. marca 2014.

3.1 Predseda Okresného súdu Pezinok pripojil stanovisko zákonnej sudkyne, popísal chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodal tieto relevantné skutočnosti:

„Na základe Vašej žiadosti zo dňa 14. 08. 2013 Vám oznamujem, že vec vedená na tunajšom súde pod sp. zn. 4C 222/2008 bola, z dôvodu miestnej príslušnosti, odstúpená na Okresný súd Bratislava V., pričom následne bola predmetným súdom vrátená a v súčasnosti je vedená na Okresnom súde v Pezinku pod sp. zn. 5C 1224/2008. Okresný súd v Pezinku rozhodol vo veci rozsudkom dňa 25. 11. 2011 s tým, že momentálne sa kompletná na vec sa vzťahujúci spisový materiál nachádza v odvolacom konaní na Krajskom súde v Bratislave.

Vzhľadom k uvedenému nie je možné zapožičať požadovaný spisový materiál a taktiež nie je možné spracovať adekvátne vyjadrenie k sťažnosti.

Okresný súd v Pezinku súhlasí, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania.“

Predseda Okresného súdu Pezinok 11. marca 2014 doplnil svoje pôvodné vyjadrenie takto:

„V zmysle Vašej žiadosti (...) si Vám dovoľujem v prílohe zaslať vyjadrenie zákonnej sudkyne k ústavnej sťažnosti zo dňa 11. 03. 2014. S vyjadrením zákonnej sudkyne k ústavnej sťažnosti sa plne stotožňujem. Zákonná sudkyňa v právnej veci konala a koná bez zbytočných prietáhov, vo veci je nariadený termín pojednávania na deň 30. 05. 2014. (...)

Zároveň si Vám dovoľujem oznámiť, že netrvám na ústnom pojednávaní ústavného súdu a ospravedlňujem sa za oneskorené predloženie vyjadrenia a súdneho spisu.“

Zákonná sudkyňa v priloženom vyjadrení popísala chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci, pričom svoje vyjadrenie takto uzavrela:

„(...) Od podania žaloby dňa 13. 12. 2004 do 11. 1. 2010 som nebola vo veci zákonným sudcom. Od pridelenia veci do môjho súdneho oddelenia trvalo 1 rok a 11

mesiacov do vyhlásenia rozsudku, pričom sa vytýčilo 7 pojednávanií, kde sa vykonávalo dokazovanie. Termíny pojednávanií boli podľa môjho názoru vytýčené v primeraných lehotách, vzhľadom na preťaženosť Okresného súdu Pezinok a jednotlivých súdnych oddelení, ktorá je pravidelne signalizovaná. Jednotlivé úkony medzi pojednávaniami bolo vykonávané plynule a bez prieťahov. Od 18. 1. 2012 do 17. 10. 2013 bol spis na Krajskom súde v Bratislave. Okamžite po vrátení spisu som realizovala potrebné úkony, aby bola vec znovu prejednaná. Na pojednávanie dňa 05. 03. 2014 prišiel navrhovateľ nepripravený, vyžiadal si lehotu na písomné vyjadrenie k návrhom na doplnenie dokazovania. Vec je v štádiu vykonávania doplňujúceho dokazovania v intenciách rozhodnutia KS v Bratislave, pojednávanie je vytýčené. Mám za to, že od pridelenia veci do oddelenia 9C, kde som zákonným sudcom som sa snažila a konala som bez zbytočných prieťahov. Ak došlo k prieťahom, pri odročovaní pojednávanií, vyhlasujem, že vzhľadom na objektívnu a dlhotrvajúcu preťaženosť nie je možné termíny pojednávanií vytyčovať v kratších lehotách.“

3.2 Predseda Okresného súdu Bratislava III uviedol najmä tieto skutočnosti:

„(...) Z registra ako i zo spisu som zistil, že v čase od 04. 01. 2005 do 27. 03. 2008 uvedené konanie prebiehalo na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 12C 4/2005. Spis bol v uvedený termín odstúpený z Okresného súdu Bratislava V, na ktorý vec napadla dňa 13. 12. 2004. Okresný súd Bratislava III v čase od 04. 01. 2005 vykonával prípravu pojednávania, keď dňa 28. 02. 2005 vyzval navrhovateľa na odstránenie vád, ktoré navrhovateľ odstránil svojím podaním dňa 17. 03. 2005. Zároveň navrhovateľa dňa 17. 05. 2005 vyzval na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý bol uhradený dňa 28. 06. 2005. Dňa 25. 08. 2005 v rámci prípravy pojednávania súd doručil návrh na vyjadrenie. Dňa 20. 09. 2005 odporca zaslal svoje písomné stanovisko, ktoré súd dňa 14. 10. 2005 zaslal na vyjadrenie navrhovateľovi. Prípisom zo dňa 09. 12. 2005 súd zisťoval bydliská navrhnutých svedkov. Ďalším úkonom bolo až odstúpenie spisu Okresnému súde Bratislava III dňa 27. 03. 2008. Zákonnou sudkyňou vo veci bola JUDr. Ingrid Nováková, ktorá t. č. nie je sudkyňou Okresného súdu Bratislava III. Netrvám na ústnom prejednaní veci. (...)“

3.3 Predseda Krajského súdu v Bratislave uviedol:

„(...) oznamujem, že Krajský súd v Bratislave podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, netrvá na ústnom prerokovaní veci pred Ústavným súdom SR.“

3.4 Právna zástupkyňa sťažovateľa v reakcii na uvedené vyjadrenia súdov zaujala toto stanovisko:

„(...) Ústavný súd Slovenskej republiky svojim listom II. ÚS 369/2012-39 (správne má byť II. ÚS 369/2013-39, pozn.) zo 14. marca 2014 zaslal právnenému zástupcovi sťažovateľa PhDr. O. S. vyjadrenia Krajského súdu v Bratislave, Okresného súdu Bratislava III a Okresného súdu Pezinok s možnosťou zaujať stanovisko a oznámenie, či navrhovateľ trvá na tom, aby v predmetnej veci sa konalo ústne pojednávanie.

Sťažovateľ na ústavnej sťažnosti trvá, pretože aj vyjadrenia dotknutých súdov potvrdili skutočnosť, že podanie ktoré podal sťažovateľ dňa 13. 12. 2004 na Okresnom súde Bratislava V. v Bratislave žalobu na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka proti Markíza - Slovakia spol. s r. o. v Blatnom, ešte do dnešného dňa nebolo ukončené právoplatným rozhodnutím.

Sťažovateľ je toho názoru, že deväťročná doba konania na súdoch Slovenskej republiky skutočne nesvedčí čo len o pokuse vybaviť vec v primeranej lehote. Ako sťažovateľ uviedol v ústavnej sťažnosti, skutočnosť, že konanie trvá už deviaty rok je pre sťažovateľa traumou a vysokým stupňom právnej neistoty. (...)

Okresný súd Bratislava V. v Bratislave, Okresný súd Bratislava III. v Bratislave, Okresný súd v Pezinku a Krajský súd v Bratislave svojim postupom spôsobili zbytočné prietahy v konaní zbytočným presúvaním spisu a nekonaním poškodili tak základné práva sťažovateľa. Pritom právo na ochranu osobnosti je všeobecne považované za vec ktorá je osobitne citlivá a je spôsobilá spôsobiť psychickú traumou. Vzhľadom na uvedené okolnosti sťažovateľ naďalej žiada, aby Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosti vyhovel a vydal vo veci tento nález:

Okresný súd Bratislava V v konaní vedenom pod spis. zn. 32 C/286/2004, Okresný súd Bratislava III v konaní vedenom pod spis. zn. 12 C 4/05, Okresný súd v Pezinku a Krajský súd v Bratislave vedený pod spis. zn. 3Co 29/2012 porušili právo PhDr. O. S.,

aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov zaručených v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho práva na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd prikazuje Krajskému súdu v Bratislave aby v konaní vedenom pod spis. zn. 3Co 29/2012 konal bez zbytočných prieťahov.

PhDr. O. S. priznáva primerané odškodné vo výške 10 000 € ktoré je Krajský súd v Bratislave a spol. povinný mu vyplatiť do mesiaca od doručenia tohto nálezu.

PhDr. O. S. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia ktoré je Krajský súd v Bratislave a spol. povinný vyplatiť právnomu zástupcovi do jedného mesiaca od doručenia tohto nálezu.

Oznamujeme, že netrváme na tom, aby v predmetnej veci sa konalo ústne pojednávanie.“

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 32 C 286/04, na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 12 C 4/05, na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 4 C 222/08 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 5 C 1224/08 a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 3 Co 29/2012:

Dňa 13. decembra 2004 bol Okresnému súdu Bratislava V doručený žalobný návrh sťažovateľa proti Markíza – Slovakia spol. s r. o., Blatné (ďalej len „odporca“), na ochranu osobnosti, pričom sťažovateľ sa domáhal aj zaplataenia nemajetkovej ujmy v sume 200 000 Sk. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 32 C 286/04.

Dňa 15. decembra 2004 bola vec postúpená Okresnému súdu Bratislava III, ako miestne príslušnému súdu.

Dňa 4. januára 2005 bol spis doručený Okresnému súdu Bratislava III, kde bol zaevidovaný pod sp. zn. 12 C 4/05.

Dňa 25. februára 2005 súd uznesením č. k. 12 C 4/05-31 vyzval sťažovateľa, aby doplnil petit svojho žalobného návrhu.

Dňa 17. marca 2005 sťažovateľ reagoval na uvedenú výzvu súdu.

Dňa 17. mája 2005 súd vyzval sťažovateľa na úhradu súdneho poplatku za podaný návrh.

Dňa 30. júna 2005 sťažovateľ uhradil súdny poplatok za podaný návrh.

Dňa 2. septembra 2005 súd vyzval odporcu, aby sa písomne vyjadril k návrhu.

Dňa 20. septembra 2005 sa odporca písomne vyjadril k návrhu.

Dňa 14. októbra 2005 súd vyzval sťažovateľa, aby zaujal stanovisko k vyjadreniu odporcu a aby predložil dôkazy o vzniku nemajetkovej ujmy.

Dňa 7. novembra 2005 sťažovateľ reagoval na ostatnú výzvu súdu.

Dňa 12. decembra 2005 súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil adresy svedkov, ktorých vo veci navrhuje vypočuť, a aby predložil „*článok o výsledku kontroly vykonanej Najvyšším kontrolným úradom SR*“.

Dňa 12. januára 2006 sťažovateľ zaslal súdu predmetný článok a požiadal o predĺženie lehoty na oznámenie adres svedkov.

Dňa 25. mája 2006 súd opätovne vyzval sťažovateľa, aby oznámil adresy svedkov, ktorých vo veci navrhuje vypočuť.

Dňa 7. júna 2006 sťažovateľ oznámil súdu, že mená navrhnutých svedkov získali iba z uvedeného novinového článku, ich adresy preto nemá možnosť oznámiť.

Dňa 1. januára 2008 výkon súdnictva prešiel z Okresného súdu Bratislava III na Okresný súd Pezinok. Vec bola na tomto súde zaevidovaná pod sp. zn. 4 C 222/08.

Dňa 19. septembra 2008 Okresný súd Pezinok postúpil vec Okresnému súdu Bratislava V z dôvodu vecnej príslušnosti. Vec bola na tomto súde zaevidovaná pod sp. zn. 32 C 1/08.

Dňa 29. septembra 2008 Okresný súd Bratislava V predložil Krajskému súdu v Bratislave svoj nesúhlas s postúpením veci.

Dňa 31. októbra 2008 krajský súd uznesením č. k. 15 NcC 33/08-81 rozhodol, že na konanie v danej veci je príslušný Okresný súd Pezinok.

Dňa 22. decembra 2008 bol spis doručený Okresnému súdu Pezinok a bol zaevidovaný pod sp. zn. 5 C 1224/08.

Dňa 22. januára 2009 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 4. marec 2009.

Dňa 4. marca 2009 bolo pojednávanie odročené na neurčito pre neprítomnosť sťažovateľa.

Dňa 1. apríla 2009 sa odporca písomne vyjadril k žalobnému návrhu.

Dňa 1. decembra 2009 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby v lehote 15 dní od doručenia zaujal stanovisko k vyjadreniu odporcu z 1. apríla 2009 a aby označil vo veci ďalšie dôkazy.

Dňa 29. decembra 2009 sťažovateľ reagoval na výzvu okresného súdu.

Dňa 13. januára 2010 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 30. apríl 2010.

Dňa 30. apríla 2010 bolo pojednávanie odročené na 16. jún 2010 pre neprítomnosť odporcu.

Dňa 16. júna 2010 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 29. október 2010 na účely ďalšieho dokazovania.

Dňa 29. októbra 2010 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 23. február 2010 na účely ďalšieho dokazovania.

Dňa 23. februára 2010 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 20. apríl 2011 na účely ďalšieho dokazovania s tým, že účastníci konania oznámia adresy navrhnutých svedkov.

Dňa 8. marca 2011 sťažovateľ oznámil okresnému súdu adresy svedkov.

Dňa 20. apríla 2011 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 23. september 2011 na účely ďalšieho dokazovania.

Dňa 23. septembra 2011 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 4. november 2011.

Dňa 3. októbra 2011 sťažovateľ podal návrh na doplnenie dokazovania.

Dňa 4. novembra 2011 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 25. november 2011 na vyhlásenie rozsudku.

Dňa 25. novembra 2011 okresný súd vyhlásil rozsudok č. k. 5 C 1224/08-352.

Dňa 13. decembra 2011 odporca podal proti uvedenému rozsudku odvolanie.

Dňa 21. decembra 2011 bolo odvolanie odporcu doručené sťažovateľovi na vyjadrenie.

Dňa 4. januára 2012 sa sťažovateľ vyjadril k odvolaniu odporcu.

Dňa 18. januára 2012 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o podanom dovolaní odporcu. Vec bola na krajskom súde zaevidovaná pod sp. zn. 3 Co 29/2012.

Dňa 20. júna 2013 bolo vo veci nariadené odvolacie pojednávanie na 19. september 2013.

Dňa 19. septembra 2013 sa uskutočnilo odvolacie pojednávanie, na ktorom krajský súd uznesením č. k. 3 Co 29/2012-390 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 17. októbra 2013 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 22. októbra 2013 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 5. marec 2014.

Dňa 4. marca 2014 sťažovateľ zaslal okresnému súdu „*podklady k pojednávaniu 05.03.2014*“.

Dňa 5. marca 2014 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 30. máj 2014 na účely ďalšieho dokazovania. Neskôr sa uskutočnilo pojednávanie 3. októbra 2014, ktoré bolo odročené na 4. február 2015.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či vo veci o ochranu osobnosti postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 32 C 286/04, Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 4/05, Okresného súdu Pezinok v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 4 C 222/08 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 5 C 1224/08 a Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 29/2012 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované

v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka posudzovaných súdnych konaní, nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon ani zástupcovia všeobecných súdov vo svojich vyjadreniach nepoukázali na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom. Dĺžka napadnutého konania teda nebola vyvolaná správaním sťažovateľa. Sťažovateľovi nemožno vyčítať „nespoluprácu so súdom“, keďže na pojednávaniach sa (okrem jedného) v podstate zúčastňoval, riadne a včas reagoval na výzvy súdu, podával vyjadrenia, navrhoval dôkazy.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom súdov v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na to, že nemožno pochybovať o tom, že povaha ochrany osobnosti si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania (napr. II. ÚS 13/2013).

3.1 Postup Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 32 C 286/04

Pokiaľ ide o namietané porušenie zbytočných priet'ahov postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 32 C 286/04, ústavný súd tieto námietky na základe predmetnej sťažnosti preskúmvávať nemohol, pretože, ako to zo zapožičaných

súvisiacich spisov vyšlo najavo, sťažovateľ svoju sťažnosť nepodal v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Podľa tohto ustanovenia sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03). Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa o namietaných skutočnostiach týkajúcich sa postupu Okresného súdu Bratislava V dozvedel najneskôr vo februári 2005, keď ho už miestne príslušný Okresný Bratislava III uznesením č. k. 12 C 4/05-31 vyzval, aby doplnil petit svojho žalobného návrhu. Sťažovateľ na túto výzvu riadne a včas reagoval (17. marca 2005), teda zrejme si uvedomil, že na konanie a rozhodnutie v jeho veci je príslušný iný súd než ten, ktorému pôvodne doručil svoj žalobný návrh na ochranu osobnosti. Predmetnú sťažnosť podal sťažovateľ ústavnému súdu až 23. apríla 2013, t. j. v čase, keď už vo vzťahu k Okresnému súdu Bratislava V dávno uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom.

3.2 Postup Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 4/05, Okresného súdu Pezinok v konaní pôvodne vedenom pod sp. zn. 4 C 222/08 a v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 5 C 1224/08

Iná je situácia vo vzťahu k Okresnému súdu Bratislava III, pretože výkon súdnictva z tohto súdu prešiel zo zákona na Okresný súd Pezinok (pozri bod I/1.1 tohto nálezu), a tým sú kontinuitne zachované účinky postupu Okresnému súdu Bratislava III v danej veci.

Vo vzťahu k postupu uvedených súdov ústavný súd v prvom rade konštatuje, že tieto súdy boli v napadnutom konaní bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov dlhodobo

nečinné, a to konkrétne od 7. júna 2006 do 19. septembra 2008 (viac ako dva roky) a od 1. apríla 2009 do 1. decembra 2009 (osem mesiacov).

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09).

Napadnuté konanie o ochranu osobnosti trvá celkovo už takmer 10 rokov. Z toho na Okresnom súde Bratislava III a na Okresnom súde Pezinok spolu 8 rokov. Vzhľadom na uvedené dlhodobé trvanie danej veci o efektívnosti tohto konania už objektívne nemožno hovoriť, pričom na vrub Okresnému súde Pezinok možno pričítať aj konkrétne obdobia neefektívnej činnosti. Okresný súd Pezinok napríklad postúpil vec 19. septembra 2009 Okresnému súde Bratislava V „z dôvodu vecnej príslušnosti“, avšak svojím návrhom procesne neuspel, prerokovanie napadnutého konania tak bolo na niekoľko mesiacov oddialené, a pod.

Uvedená nečinnosť a taktiež neefektívna činnosť Okresného súdu Bratislava III a Okresného súdu Pezinok nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas minimálne troch rokov súdy nevykonávali vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako navrhovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, resp. k neefektívnej činnosti, a teda k zbytočným priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu uvedených súdov. Na „objektívnu a dlhotrvajúcu preťaženosť“ Okresného súdu Pezinok, na ktoré v danej veci poukázala zákonná sudkyňa, nebolo možné prihliadať. Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom cit. predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce

prerokovanie veci – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prietáhov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálnu kapacitu príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení Okresného súdu Pezinok (I. ÚS 6/06).

Okrem uvedeného ústavný súd poukazuje na to, že vzhľadom na ustanovenie § 18b ods. 1 zákona o sídlach a obvodoch súdov otázku toho, či bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v okolnostiach danej veci, posudzoval postup odovzdávajúceho Okresného súdu Bratislava III a nadobúdajúceho Okresného súdu Pezinok ako celok so všetkými ústavnoprávnymi dôsledkami pre Okresný súd Pezinok vrátane plnej zodpovednosti za zbytočné prietahy v konaní.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

3.3 Postup Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co 29/2012

Ústavný súd konštatuje, že trvanie napadnutého odvolacieho konania takmer dva roky (od 18. januára 2012 do 19. septembra 2013) v kontexte celkového trvania konania o ochranu osobnosti, ktoré sa na súde prvého stupňa začalo 13. decembra 2004, bolo už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané. Na krajskom súde pritom od 18. januára 2012 do 20. júna 2013 (sedemnást' mesiacov) nebol vykonaný ani jediný úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas napadnutého súdneho konania

nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným priesťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil aj vo vzťahu ku Krajskému súdu v Bratislave porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priesťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na výrok o vyslovení porušenia označených základných práv sťažovateľa a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal Okresnému súdu Pezinok podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priesťahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 € najmä s odôvodnením, že *„Skutočnosť, že konanie trvá už deviaty rok (v čase podania sťažnosti, pozn.) je pre sťažovateľa traumou a vysokým stupňom právnej neistoty.“*

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, vzhľadom aj na doterajšiu neobvyklú dĺžku napadnutého konania, povahu veci (ochrana osobnosti) považuje za primerané vo vzťahu k Okresnému súdu Pezinok vo výške 3 500 € a vo vzťahu ku Krajskému súdu v Bratislave vo výške 1 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 15. januára 2013 a podanie sťažnosti z 12. februára 2013 a písomné stanovisko k vyjadreniu súdov z 25. marca 2014). Za dva úkony vykonané v roku 2013 patrí odmena v sume dvakrát po 130,16 € a režijný paušál dvakrát po 7,81 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2014 patrí odmena v sume 134 € a režijný paušál v sume 8,04 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 417,98 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2014